แผนพัฒนาการค้าต่างประเทศคุณภาพสูงในช่วงแผนพัฒนาประเทศ 5 ปี ฉบับที่ 14 ของจีน

กระทรวงพาณิชย์จีนได้เผยแพร่ “แผนพัฒนาการค้าต่างประเทศคุณภาพสูงในช่วงแผนพัฒนาประเทศ 5 ปี ฉบับที่ 14 (พ.ศ. 2564-2568) ของจีน” (high-quality development of foreign trade during the 14th Five-Year Plan period (2021-2025)) เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2564 มีความสอดคล้องกับแผนฯ 5 ปี ฉบับที่ 14 และเป้าหมายระยะยาวปี พ.ศ. 2578 ซึ่งภาคการค้าต่างประเทศเป็นส่วนสำคัญของการเปิดกว้างทางเศรษฐกิจของจีน และการพัฒนาเศรษฐกิจแบบ dual circulation (เศรษฐกิจภายในประเทศเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาเศรษฐกิจ ขณะที่เศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศส่งเสริมซึ่งกันและกัน) ให้เป็นไปอย่างราบรื่น แผนพัฒนาการค้าต่างประเทศคุณภาพสูงฯ มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

1. การพัฒนาด้านการค้าต่างประเทศของจีน

ในช่วงแผนพัฒนาฯ 5 ปี ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2559-2563) ของจีน ในปี 2563 จีนมีคู่ค้ามากกว่า 230 ประเทศและภูมิภาค การค้าระหว่างประเทศของจีนมีมูลค่า 4.65 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มจาก 3.95 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2558 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.3 ต่อปี และมีส่วนแบ่งการค้าของจีนในตลาดโลกเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 13.8 ในปี 2558 เป็นร้อยละ 14.7 ในปี 2563 นอกจากนี้ จีนยังมีการปรับโครงสร้างทางการค้าให้เหมาะสมและยกระดับความสามารถด้านนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

ในช่วงแผนพัฒนาฯ 5 ปี ฉบับที่ 14 จีนได้เข้าสู่ขั้นตอนการพัฒนาใหม่ในการสร้างประเทศสังคมนิยมยุคใหม่อย่างรอบด้าน และโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โอกาสและความท้าทายของการพัฒนาการค้าต่างประเทศมีอยู่ควบคู่กัน ต้องรับมืออย่างสร้างสรรค์ คว้าโอกาส และตอบสนองต่อความท้าทาย เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าในการพัฒนาคุณภาพของการค้าต่างประเทศของจีน

2. แนวคิดโดยรวมของแผนพัฒนาการค้าต่างประเทศคุณภาพสูง

2.1 การชี้นำอุดมการณ์ ภายใต้แนวคิดของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ว่าด้วยสังคมนิยมอันมีเอกลักษณ์สำหรับจีนยุคใหม่ และการดำเนินงานตามการตัดสินใจของการประชุมคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์จีนสมัยที่ 19 อย่างลึกซึ้ง โดยมุ่งเน้นการปฏิรูปโครงสร้างด้านอุปทานให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น ส่งเสริมการพัฒนาการค้าคุณภาพสูง และการพัฒนานวัตกรรมทางการค้า ประสานการพัฒนาการค้าและความมั่นคง ส่งเสริมการเปิดกว้าง เร่งการปลูกฝังข้อได้เปรียบใหม่ๆ สำหรับการเข้าร่วมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการแข่งขันระหว่างประเทศ สร้างความร่วมมือแบบเปิดกว้าง ผลักดันการส่งเสริมซึ่งกันและกันของ dual circulation ทั้งในและต่างประเทศ และร่วมสร้างผลงานใหม่ๆ เพื่อการสร้างประเทศสังคมนิยมสมัยใหม่อย่างรอบด้าน และเพื่อส่งเสริมการสร้างชุมชนที่มีอนาคตร่วมกันสำหรับมนุษยชาติ

2.2 หลักการพื้นฐาน

(1) การขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและเร่งการเปลี่ยนแปลงวิธี/รูปแบบการพัฒนา นวัตกรรมเป็นแรงผลักดันแรกในการพัฒนาการค้าต่างประเทศ การพัฒนานวัตกรรมทางเทคโนโลยี นวัตกรรมองค์กร นวัตกรรมแบบจำลองและรูปแบบการค้าต่างประเทศ เสริมสร้างการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ปฏิรูปด้านคุณภาพและประสิทธิภาพ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันโดยรวมของการค้าต่างประเทศ

(2) ความเป็นผู้นำด้านการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม/สีเขียว (green leadership) และเร่งการเปลี่ยนแปลงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและคาร์บอนต่ำ (green and low carbon) ดำเนินการตามนโยบาย

การบรรลุเป้าหมายการปล่อยคาร์บอนระดับสูงสุดและความเป็นกลางทางคาร์บอน (carbon dioxide peaking and carbon neutrality) ปฏิบัติตามแนวทางของการพัฒนาการค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและคาร์บอนต่ำเป็นอันดับแรกอย่างมั่นคง และประสานงานส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสูงของการค้าต่างประเทศและการเปลี่ยนแปลงของการผลิตและวิถีชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(3) การส่งเสริมความเป็นดิจิทัลและเร่งการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล ใช้โอกาสจากการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจดิจิทัลทั่วโลก อาศัยข้อได้เปรียบของการใช้งานด้านดิจิทัลที่หลากหลายในจีน ส่งเสริมการบูรณาการเชิงลึกของเทคโนโลยีดิจิทัลและการพัฒนาการค้า เสริมสร้างกลไกใหม่ของการพัฒนาการค้าต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

(4) ยึดหลักผลประโยชน์ร่วมกันแบบ win-win และยกระดับความร่วมมือแบบเปิดกว้าง ให้ความสำคัญกับบทบาทของการนำเข้า ปรับปรุงคุณภาพการส่งออก ส่งเสริมการพัฒนาการค้าที่สมดุล ปกป้องระบบพหุภาคีและการค้าเสรี มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการปรับรูปแบบระบบแรงงานระหว่างประเทศ ขยายผลประโยชน์ร่วมกันกับคู่ค้า และส่งเสริมการแบ่งปันความสำเร็จในการพัฒนาของจีน

(5) การพัฒนาอย่างปลอดภัยและปรับปรุงความสามารถในการป้องกันและควบคุมความเสี่ยง และความมั่นคงของชาติโดยรวม

2.3 วัตถุประสงค์หลัก เพื่อบรรลุเป้าหมายในช่วงแผนฯ 14 และเป้าหมายระยะยาวปี 2578 ได้แก่

(1) ความแข็งแกร่งทางการค้าได้รับการปรับปรุงเพิ่มเติม การค้าสินค้ามีเสถียรภาพ ส่วนแบ่งตลาดระหว่างประเทศมีเสถียรภาพ การนำเข้ายังคงขยายตัว ธุรกิจด้านการค้าต่างประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง การค้าบริการเติบโตเพิ่มขึ้น และอัตราการเติบโตของการส่งออกสูงกว่าอัตราการเติบโตเฉลี่ยทั่วโลก

(2) การประสานงานได้รับการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น การนำเข้าและการส่งออก การค้าสินค้าและการค้าบริการ การค้าและการลงทุน และการค้าและการพัฒนาอุตสาหกรรมมีการประสานงานกันมากขึ้น การพัฒนาไปสู่ความเป็นดิจิทัลอย่างรวดเร็ว และก้าวสู่แนวหน้าของเศรษฐกิจการค้าสีเขียว

(3) ประสิทธิภาพของการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจได้รับการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น มีการบูรณาการระหว่างการค้าในประเทศและต่างประเทศเพิ่มขึ้น ห่วงโซ่อุปทานและห่วงโซ่อุตสาหกรรมการค้าต่างประเทศมีความราบรื่นและได้รับการปรับปรุงอย่างค่อยเป็นค่อยไป ช่องทางการค้าราบรื่นยิ่งขึ้น กฎระเบียบทางการค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศมีความเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดมากขึ้น และพัฒนาระบบสนับสนุนให้ดียิ่งขึ้น (เช่น กฎหมาย โลจิสติกส์ และการเงิน)

(4) ความร่วมมือด้านการค้าที่เปิดกว้างและลึกซึ้งยิ่งขึ้น การเปิดเสรีและอำนวยความสะดวกด้านการค้าในระดับที่สูงขึ้น มีการสร้างเครือข่ายเขตการค้าเสรีที่มีมาตรฐานสูง ความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าทั้งพหุภาคี ทวิภาคี และระดับภูมิภาคมีความแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และความสัมพันธ์กับคู่ค้าทั่วโลกมีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น

(5) ระบบความปลอดภัยทางการค้าได้รับการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น แหล่งนำเข้าอาหาร พลังงาน และเทคโนโลยีสำคัญมีความหลากหลายมากขึ้น ระบบป้องกันและควบคุมความเสี่ยงในการจัดการความขัดแย้งทางการค้า การควบคุมการส่งออก และความช่วยเหลือด้านการค้าได้รับการปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

(6) ภายในปี 2578 การพัฒนาคุณภาพสูงของการค้าต่างประเทศจะก้าวไปสู่ระดับใหม่ โครงสร้างการค้าได้รับการปรับให้เหมาะสมยิ่งขึ้น การนำเข้าและการส่งออกมีความสมดุลมากขึ้น ปรับปรุงประสิทธิภาพในการสร้างสรรค์นวัตกรรมให้ดียิ่งขึ้น การปรับเปลี่ยนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและคาร์บอนต่ำอย่างจริงจัง การมีส่วนร่วมในความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศและความได้เปรียบทางการแข่งขันใหม่ได้รับการปรับปรุง ปกป้องการปฏิบัติตามกฎหมายของการค้าโลกและมีส่วนสนับสนุนที่โดดเด่นมากขึ้นในการพัฒนาเศรษฐกิจโลก

3. ภารกิจหลัก

3.1 เพิ่มประสิทธิภาพโครงสร้างการค้าให้เหมาะสม ได้แก่ (1) โครงสร้างของตลาดต่างประเทศ (2) โครงสร้างภายในประเทศ (3) โครงสร้างการนำเข้าและส่งออกสินค้า (4) ประสิทธิภาพองค์กรธุรกิจต่างๆ รูปแบบ/วิธีการค้า และ (4) แพลตฟอร์มส่งเสริมการค้า (เช่น งาน China International Import Expo, China International Service Trade Fair, China International High-tech Achievement Fair, China International Consumer Goods Expo)

3.2 พัฒนานวัตกรรมการค้าบริการ ได้แก่ (1) ปรับโครงสร้างการนำเข้าและส่งออกบริการให้เหมาะสม (2) เร่งการเปลี่ยนแปลงและยกระดับบริการเอาท์ซอร์ส (3) พัฒนาการค้าดิจิทัลอย่างจริงจัง และ (4) ปรับปรุงกลไกการพัฒนาการค้าบริการ

3.3 เร่งพัฒนารูปแบบการค้าใหม่ ได้แก่ (1) ส่งเสริมการพัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดน (2) ส่งเสริมการพัฒนาวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง (3) สนับสนุนผู้ประกอบการภาคบริการด้านการค้าต่างประเทศ (4) เร่งพัฒนาคลังสินค้าในต่างประเทศ (5) สนับสนุนการพัฒนาผู้ประกอบการใน Comprehensive Bonded Area และ (6) สนับสนุนการพัฒนา offshore trade

3.4 ยกระดับการค้าดิจิทัล ได้แก่ (1) เร่งเสริมสร้างความสามารถทางดิจิทัลของห่วงโซ่การค้าทั้งหมด (2) ส่งเสริมระบบการค้าบริการแบบดิจิทัล (3) ส่งเสริมการเปลี่ยนรูปแบบหน่วยงานด้านการค้าให้เป็นดิจิทัล (4) สร้างนโยบายที่เอื้ออำนวยสำหรับการค้าดิจิทัล

3.5 สร้างระบบการค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (สีเขียว) ได้แก่ (1) กำหนดมาตรฐานและระบบการรับรองด้านการค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและคาร์บอนต่ำ (2) สร้างแพลตฟอร์มการพัฒนาการค้าสีเขียว (3) สร้างวิสัยทัศน์ของนโยบายในการพัฒนาการค้าสีเขียว และ (4) ดำเนินความร่วมมือด้านการค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและคาร์บอนต่ำอย่างจริงจัง

3.6 ส่งเสริมการบูรณาการระหว่างการค้าในประเทศและต่างประเทศ ได้แก่ (1) ปรับปรุงระบบควบคุมแบบบูรณาการระหว่างการค้าในประเทศและต่างประเทศ (2) ปลูกฝังแพลตฟอร์มแบบบูรณาการระหว่างการค้าในประเทศและต่างประเทศ และ (3) เสริมสร้างการพัฒนาแบบบูรณาการระหว่างการค้าในประเทศและต่างประเทศ

3.7 ดูแลให้การดำเนินงานของห่วงโซ่อุตสาหกรรมการค้าต่างประเทศและห่วงโซ่อุปทานเป็นไปอย่างราบรื่น ได้แก่ (1) การรับประกันความมั่นคงด้านอาหาร พลังงาน และทรัพยากร (2) สนับสนุนการถ่ายโอนอุตสาหกรรมการค้าเพื่อการแปรรูป (processing trade) (3) เร่งสร้างการเปลี่ยนแปลงการค้าต่างประเทศ (4) ส่งเสริมการพัฒนาความร่วมมือทางการค้าและการลงทุน (5) เสริมสร้างการสร้างระบบการตลาดระหว่างประเทศ และ (6) เสริมสร้างการรับประกันด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ

3.8 กระชับความร่วมมือด้านการค้าภายใต้ Belt and Road Initiative ได้แก่ *(1) เร่งสร้างช่องทางการค้า (2) พัฒนาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เส้นทางสายไหมอย่างจริงจัง (3) ยกระดับแพลตฟอร์มการค้า (4) และเสริมสร้างการสร้างกลไกความร่วมมือ* โดยมี*แนวปฏิบัติสำคัญเพื่อการกระชับความร่วมมือ BRI* ดังนี้ ส่งเสริมกลไกการดำเนินงานที่ไม่ปิดกั้นการค้าต่างประเทศ ส่งเสริมให้ท้องถิ่นและอุตสาหกรรมสร้างแพลตฟอร์มนิทรรศการออนไลน์ที่ครอบคลุมทั้งประเทศ ส่งเสริมการค้าในตลาดหลัก ส่งเสริมการไหลเวียนของสินค้า ส่งเสริมการสร้างระบบขนส่งระหว่างประเทศที่เหมาะสม และปรับปรุงความสามารถของธุรกิจในการรับมือกับความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

3.9 เสริมสร้างระบบป้องกันและควบคุมความเสี่ยง ได้แก่ *(1) ปรับปรุงระบบและกลไกในการจัดการกับความขัดแย้งทางการค้า (2) ปรับปรุงประสิทธิภาพของเครื่องมือนโยบายการเยียวยาทางการค้า (3) ปรับปรุงระบบควบคุมการส่งออกให้ทันสมัย* และ *(4) เสริมสร้างการจัดการนำเข้าและส่งออกเทคโนโลยี* การปรับปรุงกฎหมายและข้อบังคับเกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกเทคโนโลยี เพิ่มประสิทธิภาพและปรับปรุงแคตตาล็อกของเทคโนโลยีนำเข้าและส่งออกที่ต้องห้ามและจำกัด รวมทั้งปรับปรุงการประสานงานและการกำกับดูแลการนำเข้าและส่งออกเทคโนโลยี และกลไกการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการปกป้องทรัพย์สินทางปัญญา ส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเท่าเทียมกันทั้งในประเทศและต่างประเทศ และปรับปรุงแพลตฟอร์มข้อมูลสำหรับการเตือนล่วงหน้าและความช่วยเหลือด้านการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

3.10. สร้างสภาพแวดล้อมการพัฒนาที่ดี

(1) ขยายความร่วมมือที่เปิดกว้างในด้านการค้า ส่งเสริมการลดอุปสรรคทางการค้าทั้งภาษีและไม่ใช่ภาษี ความโปร่งใสของมาตรการทางการค้า ผ่อนคลายการเข้าถึงตลาดในภาคการค้าบริการ ส่งเสริมการเปิดธุรกิจที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระเบียบในด้านโทรคมนาคม อินเทอร์เน็ต การศึกษา วัฒนธรรม และการรักษาพยาบาล เดินหน้าเปิดภาคการเงินอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

(2) กระชับความร่วมมือระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาค เสริมสร้างการเชื่อมโยงกลไกทางเศรษฐกิจและการค้ากับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด และให้ความช่วยเหลือด้านการส่งเสริมการค้าอย่างจริงจัง ปรับปรุงกลไกความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านและภูมิภาค เช่น ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอาเซียน เสริมสร้างกลไกความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้ากับรัสเซียและประเทศในเอเชียกลาง และดำเนินการตามข้อตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้ากับสหภาพเศรษฐกิจยูเรเซีย การเจรจาทางเศรษฐกิจการค้าระดับสูงของจีน-สหภาพยุโรป ความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้ากับประเทศในยุโรปกลางและยุโรปตะวันออกอย่างจริงจัง รักษาการสื่อสารทางเศรษฐกิจการค้ากับรัฐบาลทุกระดับและชุมชนธุรกิจในสหรัฐอเมริกาเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนระดับทวิภาคี

(3) ส่งเสริมเขตการค้าเสรี ส่งเสริมการขยายการสร้างเขตการค้าเสรี ปรับปรุงคุณภาพ เพิ่มประสิทธิภาพ และสร้างเครือข่ายเขตการค้าเสรีที่มีมาตรฐานสูงระดับโลก ส่งเสริมการลงนามในข้อตกลงการค้าเสรีที่มีมาตรฐานสูงขึ้น ส่งเสริมการมีผลบังคับใช้ของ RCEP และการดำเนินการตามมาตรฐานระดับสูง ส่งเสริมการเข้าร่วม CPTPP พัฒนากระบวนการเจรจาการค้าเสรีจีน-ญี่ปุ่น-เกาหลีใต้ ส่งเสริมการเจรจาการค้าเสรีกับประเทศ "หนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง" เป็นต้น

(4) มีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ทางเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ สนับสนุนระบบการค้าพหุภาคีอย่างจริงจัง ดำรงไว้ซึ่งหลักการพื้นฐานของ WTO มีส่วนร่วมในการปฏิรูป WTO และมีส่วนร่วมการเจรจาอย่างสร้างสรรค์ในประเด็นต่างๆ เช่น การประมง การอำนวยความสะดวกการลงทุน พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ กฎระเบียบการค้าบริการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การค้าและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนมีส่วนร่วมในกลไกความร่วมมืออย่างลึกซึ้งกับ United Nations, G20, BRICS, APEC, Shanghai Cooperation Organization (SCO), Asia-Europe Meeting (ASEM), GMS, Central Asia Regional Economic Cooperation (CAREC), Greater Tumen Initiative (GTI) และกลไกความร่วมมืออื่นๆ มีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการกำหนดกฎระเบียบในสาขาที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น เศรษฐกิจดิจิทัล การพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และห่วงโซ่อุปทานของห่วงโซ่อุตสาหกรรม

ข้อคิดเห็น

ทิศทางการค้าต่างประเทศของจีนยังคงเน้นการเปิดกว้างทางเศรษฐกิจ มุ่งไปสู่การพัฒนาคุณภาพสูง การสร้างสรรค์นวัตกรรม การเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและคาร์บอนต่ำ เศรษฐกิจดิจิทัล และความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และการควบคุมความเสี่ยงที่ดีขึ้นในด้านการค้าต่างประเทศ สอดคล้องกับแผนพัฒนาประเทศ 5 ปี ฉบับที่ 14 (พ.ศ. 2564-2568) และเป็นไปในทิศทางเดียวกับเศรษฐกิจโลก นอกจากนี้จีนยังให้ความสำคัญกับการขยายการค้าบริการอย่างต่อเนื่อง

แหล่งที่มา http://images.mofcom.gov.cn/wms/202111/20211123170359494.pdf

---

สพต. ณ กรุงปักกิ่ง
ธันวาคม 2564